

શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર વચનામૃતજી
વર્તે અંતરશોધ
પ્રવચન-૧
ધરમપુર ૩૧-૧૦-૨૦

(A) યુદ્ધ જીતવા	
Chess - રમવા - જીતવા Defence Plan - when happens Action Plan - when attack	For Intense practice clear in values / traits goal - leave - ineffective path - grow - develop
No altitude Vertical movement	શાસ્ત્ર પરિણમન - Spiritual growth possible understood - intellectual grasping of ideas absorbed - assimilated applied - practised
Only expansion Horizontal expansion	
If no proper plan tossed in storms of life	Foundations strong માન્યતા સવળી eg. train change track - appears minuscule - later - miles apart
Religion challenging call to dynamic living	Conscious mind - શ્રવણથી (સત્સંગશ્રવણ) - mental hang ups - exhaustion of vasanas - Constitutes of thoughts - we realise
Blending - philosophy + ritual બાહ્ય ક્રિયા પરિવર્તન ચિત્તશુદ્ધિ	Subconscious mind - મનનથી (Introspection + Contemplation) - undigested experiences - unfinished thoughts - crushed emotions - suffocated desires
Helps to discover new strength vitality	Unconscious mind - નિદિધ્યાસનથી (Meditation) impulses instincts - unknown - come - experienced under stressful circumstances
to face challenges ઉદયો	

(B) Introspection	
દોષી છું - દોષરહિત રાગ થાય - રાગરહિત પ્રમાણનો વિષય - પ્રયોજનનો વિષય	(1) <u>Inspection</u> પરથી - eg. subtract સ્વ તરફ - others આવવું - karmas
જ્ઞાન - દર્શન - ચારિત્ર eg. moon - બીજ પૂનમ	અવલોકન પદ્ધતિ પહેલાં - eg. during - glass falling હમણાં - after - rewinding પ્રસંગ હવે
મોક્ષધ્યેય - પૂર્ણ શુદ્ધિ ચિત્તશુદ્ધિ - ગુણપ્રાપ્તિ અવલોકનનો - આલોચનનો અવસર	Mask - પોતાને વિના - જાણો ડાઘ - eg. Osho કરચલી - અહં પાપ colour - ગેરસમજ
શબ્દ - સ્વ અધ્યયન - અધ્યયન listening - eg. flood introspecting - light	અદર્શન - દેખાડનાર - સ્વભચાવ મૂઢતા - દ્વેષ - અહંકાર
Introspectionથી - નિર્વેદ - સંવેગ animals - not seek spiritual life humans - can seek spiritual life	
વિભાવથી સુપરિચિત which - when - eg. slam why - how - doors	

(C) 4 steps	
<p>(2) <u>Detection</u></p> <p>- Detect your weakness - Catching</p> <p>- Keeping high standards</p>	<p>(4) <u>Substitution</u></p> <p>By right - thinking - feelings - virtues</p>
<p>Causes</p> <p>Primary cause eg. seed Secondary cause watering</p>	<p>Each recognised to be treated with</p> <p>negative tendency opposite noble virtues</p>
<p>Right cause - right time</p> <p>eg. સિંહ કૂતરો eg. bud stage</p>	<p>Turn virtues into</p> <p>natural traits - that is substitution - ગુણજિજ્ઞાસા - ગુણપ્રમોદ રાખવો</p>
<p>Should know - Not know</p> <p>your negative tendencies repeat regret</p>	<p>મુમુક્ષુ નાના દોષને મોટા ગણે</p> <p>eg. રાઈ પર્વત eg. magnifying glass</p>
<p>દમન</p> <p>Small issues eg. મૂંગો માર Big reactions eg. volcano eg. cold war</p>	<p>કડક વીર્ય</p> <p>eg. પગ કાંટો eg. દોષ નાગરૂપ</p>
<p>(3) <u>Negation</u></p> <p>Accept feel ashamed regret eg. પાપ ધિક્કાર? પરિણામ ભય?</p>	
<p>Accept wrongly</p> <p>- Brood - Give up - Pessimistic - Wrong conclusion</p>	
<p>Accept rightly - <u>બચશો</u></p> <p>- eg. root light - eg. ખિસકોલી - eg. fire hand - eg. કાગડો</p>	
<p>ધર્મધ્યાન - focussed - result</p> <p>no અનુમોદન માફી no રક્ષા પ્રાર્થના</p>	

(D) गुरु	
गुरु absolutely necessary sublime eg. ramble subtle on subjective स्वच्छंद route	गुरु - शास्त्र stammers - faith in expression takes you
साध्यसाधन दाय eg. boat - beyond intellect eg. Pole Vaulter - grounds glides eg. medicine - gets eliminated	Deep faith Believe - do not see See - what you believe
गुरु भद्रिमा eg. radio eg. mask	गुरु feels like — Friend - comforter - not Guide - inspirer भय शंका etc.
स्वपुरुषार्थ eg. tourist visa - gives citizenship - earn	Continuous satsang with without eg. not satsang satsang changing
Hide and seek eg. child - भद्रिर्भुज Guru वृत्ति	Strong connection - charged eg. phones साधकता electricity emotional bhakti

વર્તે અંતરશોધ
પ્રવચન-૨
ધરમપુર ૧-૧૧-૨૦

(A) આત્મસિદ્ધિ	
જગતના મિથ્યાત્વરૂપી જીવોની દરિદ્રતા દૂર ૧૨૪ વર્ષ રચના કરી eg. will લખાયું જ્ઞાનાવતાર પરમાર્થ સંપત્તિ સમૃદ્ધ	અધિકારી વર્ગ ચાર - શ્રી સોભાગભાઈ વ્યક્તિ આજ્ઞા
જિજ્ઞાસુ આત્માઓ માટે આત્મહિત પોષક - સત્પથદર્શક જ્ઞાનભક્તિ વર્ધક - પ્રેરણાદાયી	પોષ વદ ૧૦ - પત્રમાં ૧૩૪ મુખપાઠ - ટીકા અર્થ તાવ - અમારો માર્ગ
જિનેશ્વરની દેશનાનાં રહસ્યો ઉદ્ઘાટન જગહિતકારિણી - ભવતારિણી મોહહારિણી - મોક્ષચારિણી	અમારો માર્ગ આત્મસિદ્ધિનો Followed - જિન / નિજ પ્રાપ્ત મૂળ / સનાતન સાચો / આત્મસિદ્ધિનો
સ્વયં સ્વયં અનુભવ કરી - અનુભવ માટે સિદ્ધ - શ્રી આત્મસિદ્ધિજી - આત્મા સિદ્ધ આત્મા - બળવાન કારણ	અદ્ભુત રચના શાસ્ત્રસાર eg. સમ્યક્ દર્શન-જ્ઞાન-ચારિત્ર in passport ૧૪૨ ગાથા visa eg. encyclopaedia ticket
શ્રી આત્મસિદ્ધિજીનું નિમિત્ત પરિભ્રમણ - અટકાવવા કરુણા છોડાવવા	ગહન - સરળ ઊંડા ન્યાય - ખટ્ટદર્શનના મર્મો સૈદ્ધાંતિક છતાં કઠિન નહીં
શ્રી આત્મસિદ્ધિજીનું પ્રગટ નિમિત્ત ૧૯૫૧ છ પદ - શ્રી અંબાલાલભાઈ ૧૯૫૨ ખંભાત - ૧ ^૧ /૨-૨	સરળ - રોચક સંવાદશૈલી - લોકભોગ્ય વારંવાર - દરરોજ

(B) ગાથા ૧૦૮ - વર્તે અંતરશોધ	
Link = gatha 108 - 109 લક્ષણસંપન્ન - માર્ગના ક્રમમાં સદ્ગુરુયોગ આગળ how?	એકમાત્ર આત્મહિત લક્ષે સમજણને માત્ર શ્રવણ નહીં પ્રયોગમાં પ્રયોગપદ્ધતિ મૂકે અપનાવે
તત્ત્વજિજ્ઞાસા જાગે ગુણો - કોણ છું so - સુખ શું શેમાં છે? પ્રશ્નો - કઈ રીતે પ્રાપ્ત - શાંતદશા how	જેથી જ્ઞાનદશા પ્રગટે વિચારમાં = આત્મ પરોક્ષ વેદનમાં = આત્મ પ્રત્યક્ષ
સમાધાનની ઉત્કંઠા વૈચારિક - answer માટે પ્રક્રિયા ખોજ આદરે શરૂ - તત્ત્વગવેષણા	તેથી અંતરશોધ આદરે અંતર્મુખી - પરરુચિ ઘટે વલણ સ્વરુચિ વધે બને
શાસ્ત્ર / બુદ્ધિની મર્યાદા આત્મજ્ઞ - સ્વીકાર્ય અને આદેય સંતોનું - મનનીય અને માનનીય માર્ગદર્શન	અંતરશોધ - પરિણામોનું અવલોકન - સ્વભાવ વિભાવનું ભેદજ્ઞાન - સ્વરૂપસન્મુખતાનો અભ્યાસ
સદ્ગુરુ યોગ પુણ્યોદયે ઓળખાણ ઋણાનુબંધી અહોભાવ સદ્ગુરુ અર્પણ	જેનાથી - અનાદિ અધ્યાસનું બળ ઘટે - દર્શનમોહ રસ મંદ પડે - સ્વ અભ્યાસની તીવ્ર રુચિ
આશ્રય - બોધદાન દેવગુરુધર્મ શ્રદ્ધાન થતાં તત્ત્વ <u>વ્યવહાર સમકિત</u> સ્વ-પર આત્માનું	સ્વાનુભૂતિ યોગ્યતા પ્રાપ્ત શુદ્ધ <u>નિશ્ચય સમકિત</u> સમકિત (ગાથા ૧૧૦)

(C) Introspection	
<p>આમ</p> <p>અધિકારીપણું - આત્મમહિમા</p> <p>તત્ત્વજિજ્ઞાસા - સ્મરણ ભાવના</p> <p>ગુરુયોગ - અનુસંધાન</p>	<p>Introspection - પરિણામોનાં અવલોકનથી</p> <p>inspection - negation</p> <p>detection - substitution</p>
<p>પરપ્રવૃત્તિમાં ઉદાસીન by</p> <p>મંત્રરૂપ - એક દ્રવ્ય બીજા દ્રવ્યનું</p> <p>ગુરુ - પરથી લાભ નુકસાન નથી</p> <p>વચન - શુદ્ધ બુદ્ધ ચૈતન્યઘન છે</p>	<p>ગુણ - જિજ્ઞાસા, પ્રમોદ, પ્રયત્ન, પ્રાપ્તિ</p> <p>eg. દીઠા - don't jump નહીં into meditation નિજદોષ</p>
<p>નિરંતર આત્મવીર્ય</p> <p>સ્મરણથી - સ્ફુરે</p> <p>- દિન દિન વિચારથી</p> <p>- પ્રસંગે પ્રસંગે વેદન તરફ</p> <p>- પ્રવૃત્તિએ પ્રવૃત્તિએ સરકે</p>	<p>Helps in purification needed for contemplation - meditation</p> <p>without this - no mellowing spiritual treatment growth</p>
<p>પ્રતિકૂળતામાં અટકે નહીં</p> <p>eg. વેલના માર્ગે</p> <p>eg. પાણીનું વલણ</p> <p>eg. માથું પાણી</p>	<p>When - full of virtues</p> <p>can leap into reality through contemplation - meditation</p> <p>eg. interior decorator</p>
<p>જિજ્ઞાસા - ઝૂરણા</p> <p>ચિંતના વેદના</p> <p>eg. ત્રાંબાનો - ચૈતન્ય</p> <p>તાર રુચિ</p>	<p>જિજ્ઞાસુ</p> <p>intellectual - arrogant</p> <p>curiosity - criticise - argue - quotes / establishes - દંભી - no ગુણો ખેતી</p>
<p>ગુરુના - સ્વયંને</p> <p>ગાણાં ગાતાં જ્ઞાયકની ખુમારી</p> <p>eg. tiffin જોતાં - કાર્ય</p> <p>પોતાનું ખોલે સઘાય</p>	<p>મુમુક્ષુ</p> <p>Spiritual - ભાવના સાથે</p> <p>hunger - eg. reflection</p>

(D) Contemplation	
<p>विचारशक्ति - दुरुपयोग</p> <p>mind to seek sweats fulfillment toils through sensual pleasures</p>	<p>Disturbances - lack of concentration</p> <p>Takes away energy - every thought - expenditure of energy</p>
<p>Only to discover</p> <p>Sense of emptiness in heart - painful weight of dissatisfaction - crushing him in the end</p>	<p>Exhausted - fatigued</p> <p>weak sick mind - can't function efficiently in life</p>
<p>Realises all the</p> <p>wealth acquired objects procured relations maintained - fame gained - achievements accomplished</p>	<p>Acting with - ego / egocentric desires</p> <p>Upsets emotionally Exhausts physically - confused intellectually</p>
<p>All have no relevance</p> <p>to inner joy - peace eg. no salt</p>	<p>Energy is spent</p> <p>in pointless wandering in need - higher values - ethical virtues</p>
<p>Entire life feels like</p> <p>empty struggle futile exertion meaningless mission</p>	<p>To consume energy - विचारशक्ति - दुरुपयोग</p> <p>Go on path of contemplation Gather stamina to stay steady</p>
<p>Fatigued mind can't reach high altitude of meditation</p>	<p>With contemplation</p> <p>- understanding becomes clear - reach subtle state of joy - new strength to pursue the spiritual path</p>

(E) 2 Samadhis	
<p>પ્રગટે સુવિચારણા</p> <p>ગુણોના કારણે concentration</p> <p>- due to physical - intellectual discipline</p> <p>- ઊંડી / લાંબી એકાગ્રતા</p>	<p>Two types trance</p> <p>સવિકલ્પ - one thought - state of contemplation</p> <p>નિર્વિકલ્પ - no thought - state of meditation</p>
<p>Not શબ્દઘોલન - but ભાવઘોલન</p> <p>reasoning analysing recalling</p> <p>chanting feeling experiencing</p>	<p>eg. ગંગા - ગંગાસાગર - Bay of Bengal</p> <p>I liquidated - salted before nothing remains - 10 miles of merging except self</p>
<p>જૈન શાસન</p> <p>જબરદસ્ત જબરદસ્તી નહીં</p> <p>eg. સ્વતંત્ર વિચાર my head</p>	<p>Total absorption</p> <p>awareness object to subject</p> <p>eg. દાસોહં સોહં અહં નિર્વિકલ્પ</p>
<p>Fire of liberation</p> <p>fuelled by સુવિચારણા</p> <p>- turned into blazing brilliance through steady વિચાર</p>	<p>અભેદતા</p> <p>eg. seer seen seeing</p> <p>eg. ધ્યાતા ધ્યેય ધ્યાન</p>
<p>સમાધિ</p> <p>બુદ્ધિ શાંત intellect calm</p>	<p>eg. I wish to sleep</p> <p>- other thoughts - pushes thoughts detrimental to sleep - no thought - sleep</p>
<p>Fluctuation મંદ</p> <p>- because વાસના મંદ</p> <p>world appears to be</p> <p>- dissolved - rolled into you</p>	<p>Contemplation - Meditation</p> <p>બ્રહ્માકાર વૃત્તિ attempt activity of mind</p> <p>- બ્રહ્મનિષ્ઠ સ્થિતિ - arrival - no activity of mind</p>

(F) Meditation Joy of realisation	
Purpose of meditation	Freedom from
Experience neutral to your reception divinity responses	gruesome of the eg. દેહ dungeon castle of છતી matter દેહાતીત
What meditation does	Not an iota of sorrow
Fashion genius out from an a ordinary person	even sorrow the disturbs him highest not
What to do?	Still silence of
Just be Don't try to become	majesty and fullness
Method	Thrilled - blissful emptiness nothingness
1) conscious relaxation eg. thought massage	State of satisfaction State of hushed joy
2) awareness of breath	
3) સાક્ષીમાત્ર eg. military parade eg. no pedalling eg. no jumping	
Watch procession of moods in witness mode	Waves - dreamer merged is in awakened ocean
1) start dancing 2) watch from balcony 3) not aware - absorbed in bliss	
Don't get entangled in subtle attachments of both	પ્રાર્થના
બહિરંગ - અંતરંગ જગત of - જગત of objects thoughts - emotions	Oh Lord, brought me so far now take me further eg. અબ તક તો નિભાયા - આગે ભી નિભા લેના

વર્તે અંતરશોધ
પ્રવચન-૩
ધરમપુર ૯-૧૧-૨૦

(A) પરિણામનું અવલોકન	
નિજભાવોનું સૂક્ષ્મ અવલોકન eg. માત્ર શાસ્ત્ર નહીં - ભાવો વાંચવા	તપાસો - તો સમજાય ૧) અનુકૂળ સંજોગ અપેક્ષા? ૨) પ્રીતિ - ઉત્સાહ - રસ વર્તે છે? ૩) પ્રતિકૂળ સંજોગ ભય / ચિંતા? ૪) બદલાય તેવી ઈચ્છા?
<u>અવલોકન</u> અત્યાર સુધી eg. દૂરબીન બીજાનું પોતા તરફ	૫) પહેલાં કરતાં હવે ફરક? ૬) સ્વાધ્યાય વખતે અસાર / પ્રસંગે? ૭) સ્વ / પર દોષ દેખાતાં? ૮) હજી પ્રાપ્તિ નહીં - બેચેની?
અપક્ષપાત - છૂટવાની દોષદર્શન - તાલાવેલી eg. ફૂંફાડો eg. ઉંદર પશ્ચાત્તાપ eg. થૂંકવું eg. થપ્પડ માફી પ્રાર્થના	ઉદયમાં જોડાણ અભિપ્રાય ઊંઘા? - અજાગૃતિ?
Take responsibility eg. છાપરાના - દોષોની કાણામાંથી સૂક્ષ્મ પ્રકાશકિરણ વિગતો ધૂળકણ	યોગ્યતા વધતી જાય - દર્શનમોહ મંદ - સ્વકાર્યમાં લગતી - પરકાર્યમાં ઉદાસીન
<u>સૂક્ષ્મ</u> Cause - શમન કેમ - વાંછા રસ શું છે? થતું નથી? જોડાણ કેમ?	અવલોકનના કારણે વિભાવરસ વિભાવરસ વધતો નથી ઘટતો જાય
ઉદયકાળે રસ ન લેવાય - મોળા પાડવા તેની જાગૃતિ - ન પડે તો ધિક્કાર	સ્વરૂપ-ઐક્યની પૂર્વભૂમિકા તૈયાર વિભાવ ફિક્કા સ્વરૂપજાગૃતિ વધે

(B) ભેદજ્ઞાન સ્વરૂપસન્મુખતા	
વિભાવભાવ known વિચારપદ્ધતિ - અનુભવપદ્ધતિ સમજાયા અવલોકન હતા થકી	બોધનું નિરંતર સ્મરણ / બોધની જાગૃતિ સ્વભાવ તરફનું વલણ ચૈતન્યની ધૂન વધતું જાય
વિભાવની જાતિ મારી નહીં ૧) મલિન વિજાતીય ૨) દુઃખદાયક હું શુદ્ધ ૩) ભિન્ન	ઉદયપ્રસંગે / વિભાવકાળે અન્ય પર નહીં - ત્રિકાળી સ્વભાવ વિભાવ પર નહીં પર લક્ષ
ભેદજ્ઞાન શરૂ થઈ જાય અંતરંગ - without પદ્ધતિ અવલોકન ચાલે possible નથી	તેથી ઉપયોગ અંતર્મુખ because - સ્વરૂપ જાગૃતિ વધે શુદ્ધાત્માનું અવલંબન - ચૈતન્યનો આશ્રય
અનાદિથી ભાસતું સ્વભાવવિભાવનું એકત્વ તૂટતું જાય - સૂક્ષ્મ સંધિ પકડાય	અનુકૂળ / પ્રતિકૂળ સંજોગોમાં ઉદયોનો ખેલ eg. neutral eg. લીન / દીન નહીં receptions responses
હવે કૃત્રિમતા નહીં બહિરંગ અંતરંગ નિત્યક્રમ સ્વભાવ આદર વાંચન વિભાવ નિષેધ	સ્વીકાર - સાક્ષી - સ્વભાવદષ્ટિ શુદ્ધિની વૃદ્ધિ - શાંતિની વૃદ્ધિ
વિભાવકાળે ભેદજ્ઞાન રસ + કૂચો = શેરડી કૂચો ટળતો જાય - રસ આવતો જાય	અભ્યાસથી - ધન્ય પળે eg. પાતાળ કૂવો નિશ્ચય સમકિત પ્રાપ્તિ છેલ્લું પડ પાણી સેર

(C) Dark night last lap	
Kathopnishad say Spiritual path eg. razor's edge is like	Shatters sincerity Extreme helpless - total dejection complete disappointment - utter despair
Path is as - as edge narrow of razor Not to to alert discourage the seeker	Continue - meditation flight Not torn in eg. nourish rising storms daily / time within you travel / sick
To follow the - instructions - constantly inadequacies - precautions pointed of Guru - not fall from heights scaled	Irregular - regular not - all distractions experiencing ignored and joy rejected
Longest journey Yourself to eg. steadily move in Your Self direction mapped	Need to be Hero Power Last lap of Faith by Grace
समुद्रमंथन - poison - देव दानव : positive negative forces - rope : mind - rod : मंत्र	Last lap - Leap eg. free transport - virtues play key role just wait prepares last leap
Dark night of soul waves passion - storms despondency gushes despair - cyclones hopelessness	Come and lift you when He wills Stay eg. autograph tuned He came He saw He conquered my heart

(D) गुरु	
सद्गुरुवाणी eg. balm to our - ulcerated life	Favourite sport play with - teaches our ego - practically
5 powers of गुरु confess - compromise convince - connect create	Ego - attention attention - ego puffed ignores - dilute ego eg. destroy to build
आशापालन न्यून - अधिक - विपरीत under over other wise wise wise	Prayer brought - now take me so far me further
Teaches to dissolve suggestion - give gathers dynamism - give away intensity increases - give up	अब तक तो निभाया है आगे भी निभा देना
Deep silence - reach zenith eg. swallow sweet after taste bitter pills of joy	